

Врз основа на член 20 став 1 алинеја 3 од Законот за рамномерен регионален развој (“Службен весник на РМ” бр .63/07, 187/13, 215/15), член 3 од Деловникот за работа на Советот за развој на Југозападниот плански регион, Советот на својата седница одржана на ден 02.02.2018 година го разгледа следниот:

**ГОДИШЕН АКЦИСКИ ПЛАН ЗА 2018 ГОДИНА
ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВОЈ НА
ЈУГОЗАПАДНИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН**

Акцискиот план за реализација на Програмата за развој на Југозападниот плански регион се базира на основните начела утврдени во стратешките документи на национално, регионално и општинско ниво. Притоа, ангажманите на институцијата произлегуваат и се поврзани со реализацијата на Програмата за развој на Југозападниот плански регион. Во овој базичен документ за развој на регионот за периодот 2015-2019 г. определени се среднорочните цели, приоритетите и мерките, така што низ овој Акциски план, преку проектите, се подигнува степенот на реализација на самата Програма на Југозападниот плански регион.

Во овој документ се поместени и регионалните проекти што Центарот за развој на Југозападниот плански регион ги достави до БРР за 2018 година. Исто така, составен дел на овој документ се и регионалните проекти кои се дел од Годишната листа на проекти за 2018 година, и Центарот за развој ќе ги достави и до други национални институции кои финансираат проекти преку различни програми од националниот буџет.

Од ЕУ ИПА1 компонента 3 (Регионален развој) во соработка со МЖСПП се реализираше голем регионален проект од областа на комуналната инфраструктура - Изградба на систем за одведување и третман на отпадните води во Кичевскиот микро регион. Системот е изграден до крајот на 2017 година и се очекува во март 2018 година да биде пуштен во употреба.

Во овој документ е поместен и голем регионален проект од областа на туризмот што Центарот за развој на Југозападниот плански регион го достави до Светска Банка. До сега проектот ги помина сите фази на евалуација останува уште финалната. Средствата се обезбедени преку ЕУ додека Светска Банка ги менаџира преку Проектот за Локална и Регионална Конкурентност.

Бидејќи ова е акциски план за реализација на Програмата за развој на ЈЗПР, во него се поместени и проекти кои ги имплементираат општините или други субјекти како НВО и слично што се на територијата на ЈЗПР а за кои ЦРЈЗПР има информација.

Центарот за развој на Југозападниот плански регион, во текот на 2018 г. ќе подготвува и ќе доставува предлог проекти и до меѓународните донатори, особено за ИПА Пекугранична соработка (со Албанија и Грција), УНДП, Швајцарска Агенција за развој и соработка, ЕУ, Светска банка и други. Доколку се завршат сите процедури благовремено ќе може да започне нивната реализација во текот на 2018 година.

Среднорочна цел 1: Модерна регионална економија базирана врз висока технологија и знаење

Приоритет 1.2 Привлекување на инвестиции во регионот

Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
1.2.2	Промоција на економските потенцијали на Регионот	Иновативни решенија за подобар пристап до услуги на локално ниво-активност од Програма на МИРР	1.Тендерска постапка 2.Изработка и публикување на ВЕБ портал за потенцијалите за рурален туризам во ЈЗПР 3.Организирање настан за промоција на рурал.туризам	6 месеци	140.643	ЦРЈЗПР, ЕЛС, Бизнес сектор, НВО сектор од ЈЗПР, МЛС, УНДП

Приоритет 1.3 Јакнење на секторот на мали и средни претпријатија во регионот

1.3.3	Искористеност на програми за финансирање на МСП секторот	Бизнис Центар за поддршка и услуги на бизнис секторот	1. Инфо настани - средби со бизнис сектор 2. ВЕБ портал	3 месеци	50.000	ЦРЈЗПР, МСП, ЕЛС од регионот, МЛС, УНДП
-------	--	---	--	----------	--------	---

Приоритет 1.4 Одржливост на земјоделството и руралниот развој

1.4.1	Подобрување на квалитетот и понудата на земјоделските производи	Подигнување на земјоделските стандарди и сертификати, градење на капацитети за прибирање финансиски средства, стратегија за маркетинг и поддршка на економскиот раст и трговија	1.Организирање обуки и доделување сертификати 2.Промоција и презентација на проектните резултати	12 месеци	5.953.200	Општина Дебар, ЕУ ИПА2 ЦБЦ МК-АЛ
1.4.2	Создавање услови за рурален развој	Изработка на урбанистички планови за вон населени места и села	Изработка на геодетски елаборати и подлоги, Услови за планирање на просторот, Урбанистички планови за села	6 месеци	4.236.200	ЦРЈЗПР, МЗШВ-АПЗРР, општини Струга, Дебрца, Центар Жупа
1.4.2	Создавање услови за рурален развој	Урбанизација и донесување на урбанистички планови за села	Изработка на геодетски елаборати и подлоги, Услови за планирање на просторот, Урбанистички планови за села	12 месеци	3.000.000	Општина Дебрца
1.4.2	Создавање услови за рурален развој	Санација и реконструкција на стара општинска зграда во Центар Жупа	1.Тендерски постапки 2.Градежни зафати 3.Пуштање во работа	4 месеци	2.200.000	Општина Центар Жупа, МЛС, БРР

Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
Приоритет 1.5 Развој на транспортна и комуникациска инфраструктура и унапредување на просторот						
1.5.1	Изградба, реконструкција и модернизација на сообраќајната мрежа	Изградба на пешачки и велосипедски патеки околу Охридско езеро и вдоль реката Црн дрим	1.Изградба на делници со пешачки и велосипедски патеки	12 месеци	46.394.761	ЦРЈЗПР, ЕЛС, АПЗРР, ЕУ, Светска Банка, МЛС, МЕ
1.5.1	Изградба, реконструкција и модернизација на сообраќајната мрежа	Подобрување на патната инфраструктура во ЈЗПР преку изработка на техничка документација	1.Тендерски постапки 2.Изработка на инфраструктурен и основен проект 3.Ревизија инфра.и осн. проект 4.Геодетски елаборати 5.Елаборати за влијание ЖС	10 месеци	3.355.817	ЦРЈЗПР, Општини Струга, Охрид, Дебрца, Кичево, Вевчани, Пласница, МЛС, БРР
1.5.1	Изградба, реконструкција и модернизација на сообраќајната мрежа	Реконструкција на улици во општините во ЈЗПР	1.Тендерски постапки 2.Подготвителни, земјени и подопологачки работи, асфалтирање/полагање на соодветен завршен слој (асфалт, камени плочки и бехатон) на предвидените сообраќајници	8 месеци	13.639.966	Општина Охрид, Центар Жупа, Македонски Брод, МЛС, БРР
1.5.1	Изградба, реконструкција и модернизација на сообраќајната мрежа	Изведба на нови сообраќајници во општините на ЈЗПР	1.Тендерски постапки 2.Подготвителни, земјени и подопологачки работи, асфалтирање/полагање на соодветен завршен слој (асфалт, камени плочки)	8 месеци	7.778.362	Општина Струга, Пласница, Охрид, МЛС, БРР
Приоритет 1.5 Развој на транспортна и комуникациска инфраструктура и унапредување на просторот						
1.5.2	Примена на информатичко-комуникациски технологии	Развој на туризмот поврзан со културното наследство	1.Мапирање на селективни видови на туризам 2.Подготовка на текст, фото и видео материјали 3.Креирање на ГИС просторна платформа со дигитално мапирање	12 месеци	4.674.000	ЦРЈЗПР, СБ-ПЛРК, ЕЛС, ЕУ

Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
1.5.2	Примена на информатичко-комуникациски технологии	Развој на туризмот поврзан со културното наследство	1.Развивање софтверска апликација за преглед на податоци за дигитални туристички киосци 2.Набавка и поставување на дигитални туристички киосци	12 месеци	3.997.500	ЦРЈЗПР, СБ-ПЛРК, ЕЛС, ЕУ
1.5.2	Примена на информатичко-комуникациски технологии	Развој на туризмот поврзан со културното наследство	1.Набавка на дигитални андроид уреди – таблети со 3Г/4Г LTE технологија 2.Набавка и инсталација на хардверска опрема (WiFi читачи) 3.Набавка и инсталирање на дигитални патокази	12 месеци	6.150.000	ЦРЈЗПР, СБ-ПЛРК, ЕЛС, ЕУ

Среднорочна цел 2: Образование прилагодено на потребите на економскиот развој, социјалната и здравствената заштита, населението во регионот и создавање услови за запирање на миграцијата

Приоритет 2.1 Квалитетно образование прилагодено на потребите на бизнисот, структурирање на ССО според барањата на пазарот на труд

Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
2.1.2	Создавање услови за отворање паралелки за стручно образование и на високообразовни институции согласно потребите на пазарот на труд низ целиот регион	Подобрување на енергетската ефикасност во училишните објекти	Реконструкција на кровот во училишната сала во О.У „Пенестија,, Дебар	12 месеци	1.953.000	Општина Дебар, БРР, МЛС
2.1.2	Создавање услови за отворање паралелки за стручно образование и на високообразовни институции согласно потребите на пазарот на труд низ целиот регион	Подобрување на енергетската ефикасност во училишните објекти	Санација и адаптација на училишна зграда во село Мешеишта	12 месеци	3.075.000	Општина Дебрца, БРР, МЛС

Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
Приоритет 2.2 Спечување одлив на стручен кадар преку поттикнување родова еднаквост и вклучување на пазарот на труд на ранливите категории						
2.2.2	Вклучување на локалниот образован и експертски кадар во планирање и креирање на развојните перспективи во ЈЗПР	Декада на припадност-Славење на различностите	1.Креирање на бренд, технички развој на софтверска онлајн платформа и на мобилни апликации 2.Дизајнирање и градење на дигитална интерактивна инфраструктура - физички инфо-постови 3.Обука и едукација	12 месеци	6.233.107	ЛДА Струга, ЕЛС, НВО, ЕУ ИПА2 ЦБЦ МК-АЛ
2.2.2	Вклучување на локалниот образован и експертски кадар во планирање и креирање на развојните перспективи во ЈЗПР	Следење на принципите на јавна администрација во зачувување на доброто владеење	1.Мониторинг активности 2.Анализа 3.Подготовка и презентација на резултатите	11 месеци	307.500	Центар за поддршка и развој на заедницата Дебар, ЦУК
Приоритет 2.3 Подобрување на опфатеноста на семејствата со потреби од социјални програми, поголема опфатеност на деца од предучилишна возраст во градинки, и усогласување на програмите за заштита на стари лица						
2.3.2	Подобрување на опфатеноста на децата од предучилишна возраст во детски градинки, особено во руралните средини	Изведба на енергетски ефикасни објекти во ЈЗПР	Реконструкција и изолација на кров во ДГ „Развигорче“, во Охрид	8 месеци	1.900.000	ЦРЈЗПР, ЕЛС во ЈЗПР, МЛС, БРР
2.3.2	Подобрување на опфатеноста на децата од предучилишна возраст во детски градинки, особено во руралните средини	Изведба на енергетски ефикасни објекти во ЈЗПР	Замена на столарија, изолација на тавани, реконструкција на простор за манифестации во ДГ „8ми Март-Пеперутка“, во Струга	8 месеци	2.413.950	ЦРЈЗПР, ЕЛС во ЈЗПР, МЛС, БРР
2.3.2	Подобрување на опфатеноста на децата од предучилишна возраст во детски градинки, особено во руралните средини	Изведба на енергетски ефикасни објекти во ЈЗПР	Адаптација на простор(преградување, глетовање, поставување плочки, замена на столарија) во Детска Градинка во Пласница	8 месеци	1.370.160	ЦРЈЗПР, ЕЛС во ЈЗПР, МЛС, БРР
2.3.2	Подобрување на опфатеноста на децата од предучилишна возраст во детски градинки, особено во руралните средини	Проширување на капацитетите во предучилишните установи	Изградба на анексот во постојниот објект во детската градинка „Брешја“, во Дебар	12 месеци	8.587.667	Општина Дебар, МТСП

Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
2.3.2	Подобрување на опфатеноста на децата од предучилишна возраст во детски градинки, особено во руралните средини	Сите сме исти со еднакви права	1. Дополнување на персоналот во градинките со ангажирање на 5 воспитачи и 5 негователи, со пола работно време 2. Грижа и едукација на деца од предшколска возраст, во ЈОУДГ Јасна Ристеска	6 месеци	409.200	Општина Охрид, UNDP Програмата за ОКР (општинско корисна работа) во соработка со АВРМ и МТСП
2.3.3	Прилагодување на програмите за заштита на стари и изнемоштени лица во регионот и развој на мрежа за здравствена заштита согласно демографските карактеристики на Регионот	Со здрави навики – до виталност и после 60-тата година	1. Бесплатни психофизички вежби изработени специјално за повозрасни лица 2. Предавања од областа на медицината 3. Курсеви за приготвување здрава храна.	6 месеци	307.500	ЛДА Струга, ЕУ, Австриската агенција за развој и Австрискиот црвен крст
2.3.3	Прилагодување на програмите за заштита на стари и изнемоштени лица во регионот и развој на мрежа за здравствена заштита согласно демографските карактеристики на Регионот	Меѓугранична соработка и интегрирани здравствени и социјални услуги за стари лица и деца и нивна рана превенција	1. Водич за достапни здравствени и социјални услуги во прекугранична област 2. Еден пилот центар за здравје и социјална грижа за сите 3. Три мобилни единици од експерти, обучени и опремени со иновативни мобилни комплети за да можат да испорачаат услуги (превентивни здравствени услуги, дијагностичка претходна оценка, упатства, услуги на рецепт и сл.) во домовите на лица со попреченост и / или намалена мобилност	12 месеци	5.269.689	Општина Охрид, ЕУ ИПА2 ЦБЦ МК-ГР

Среднорочна цел 3: Одржлив развој на селективните видови туризам поврзани со природното и културното наследство						
Приоритет 3.1 Развој на инфраструктурата и подобрување на уреденоста на природните и културните атракции во функција на туризмот						
Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
3.1.4	Обезбедување на информации, сигнализација и визуелизација на туристички атракции	Е-систем за менаџирање на меѓурегионалното културно наследство	Дигитализација на културното наследство на 4 места од УНЕСКО	12 месеци	3.734.587	Општина Охрид, ЕУ ИНТЕРРЕГ БалканМед Програма
3.1.4	Обезбедување на информации, сигнализација и визуелизација на туристички атракции	Развој на туризмот поврзан со културното наследство	1.Печатење на брошура, флаери, постери и друг промотивен материјал 2.Дистрибуција на промотивен материјал 3.Промоција и презентација на ЈЗПР	12 месеци	379.500	ЦРЈЗПР, СБ-ПЈРК, ЕЛС, ЕУ
Приоритет 3.2 Зајакнување на капацитетите за развој на туризмот со цел порамномерна дистрибуција на туристичкиот промет во рамките на Регионот						
Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
3.2.1	Креирање на систем на туристичко организирање на Регионот	Развој на туризмот поврзан со културното наследство	1.Тендерска постапка 2.Обуки за туристички сектор 3.Обуки за професионални туристички водичи	12 месеци	1.434.750	ЦРЈЗПР, СБ-ПЈРК, ЕЛС, ЕУ
3.2.3	Подобрување на работата на кластерите и другите видови на здружување	Кластер за туризам „ЕДЕН,, во ЈЗПР	1.Организирање редовни состаноци 2.Промовирање на работата на кластерот	6 месеци	300.000	Кластер „ЕДЕН,, ЕЛС, МЕ, ГИЗ
Приоритет 3.3 Креирање на регионална туристичка понуда, со цел разбивање на сезоналниот карактер на туризмот и рамномерно користење на капацитетите во текот на целата година						
3.3.2	Брендирање на Регионот за туризам	Промовирање на туризмот и културата преку водите	1.Поставување на 2 инфо кабинички за туризам 2.Учество на меѓународен саем 3.Обуки за 80 лица во областа на угостителството 4.Организирање на локален	12 месеци	5.186.213	ЕУ – ИПА ЦБЦ Македонија – Грција 2014-2020 Општина Струга, Општина Струмица

Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
3.3.7	Промоција на туристичките вредности од вонсезонски карактер	Промотивни активности во ЈЗПР	Маркетинг и медиумско претставување Ажурирање на ВЕБ портали www.southwestregion.mk www.investinsouthwest.mk	12 месеци	300.000	ЦРЈЗПР, 9те општини од регионот

Среднорочна цел 4: Зачувување на квалитетот на животната средина

Приоритет 4.1 Изградба, реконструкција и модернизација на комуналната инфраструктура

Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
4.1.1	Реконструкција на постојните системи за водоснабдување и изградба на нови водоводни системи	Водоснабдување и одведување на отпадни води	1.Изработка на проектна документација и реализација на проектот за изградба на водоснабдителен систем за селата: Горно Зркле, Сушица, Инче, Манастирот Св. Богородица, Горни и Долни Манастирец 2. Изработка на проектна документација и реализација на проектот за подобрување на водоснабдувањето на село Белица со цевковод од извор до резервоар	12 месеци	16.779.229	Општина Македонски Брод, Европска инвестициона банка, Министерство за транспорт и врски
4.1.1	Реконструкција на постојните системи за водоснабдување и изградба на нови водоводни системи	Изградба на водоводна мрежа	Изградба на водоводна мрежа и резервар за водоснабдување во село Издеглавје и Слатински чифлик	12 месеци	18.450.000	Општина Дебрца, Европска инвестициона банка, МТВ
4.1.1	Реконструкција на постојните системи за водоснабдување и изградба на нови водоводни системи	Реконструкција на водоводни системи	Реконструкција на водоводната мрежа во с.Пласница и поставување филтер станица на	12 месеци	18.750.000	Општина Пласница, МЖСПП

Р.бр	Мерка	Проекти	резервоар Активности	Траење	Износ	Партнери
4.1.2	Воведување на интегриран систем за управување со цврст отпад	Набавка на специјални возила за подигање на отпад и чистење на улици за ЈКП Охридски Комуналец	1.Тендерска постапка 2.Набавка на 7 специјални возила	12 месеци	24.600.000	Општина Охрид, Светска Банка кредитна линија МСИП
4.1.2	Воведување на интегриран систем за управување со цврст отпад	Набавка на механизација - трактор и мулчер за одстранување на крајпатна вегетација	1.Тендерска постапка 2.Набавка на трактор и мулчер	12 месеци	6.150.000	Општина Дебрца, Министерство за финансии Проект подобрување на општинските услуги
4.1.2	Воведување на интегриран систем за управување со цврст отпад	Подготовка на потребна документација за воспоставување интегриран и финансиски одржлив систем за управување со отпад	1.Разгледување и усвојување на изработената документација (Студија за изводливост со анализа на трошоци и придобивки, Оценка на влијанието врз животната средина, Основен проект и проценка на трошоци за затворање нестандардни депонии и изградба на објекти за третман, Проценка на потребите, анализа на пазар и подготовка на техничка спецификација(ТС) и Тендерска документација од страна на МЖСПП 2.Разгледување и усвојување на изработената документација од страна на Совет за развој ЈЗПР	6 месеци	50.000	РОУО, ЦРЈЗПР, ЕЛС, МЖСПП, ЕУ ИПА2 EuropeAid/136347/IN/ SER/МК
4.1.2	Воведување на интегриран систем за управување со цврст отпад	Развој на туризмот поврзан со културното наследство	1.Тендерска постапка 2.Изработка на софтверска апликација за анализа на клучните точки за креирање на	10 месеци	3.075.000	ЦРЈЗПР, СБ-ПЛРК, ЕЛС, ЕУ

Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
Приоритет 4.1 Изградба, реконструкција и модернизација на комуналната инфраструктура						
4.1.3	Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици	Изградба на систем за одведување и третман на отпадни води во Кичево	Пуштање во употреба, промоција и презентација на изградениот систем	1 месец	50.000	Општина Кичево, ЦРЈЗПР, МЖСПП, ИПАЗ
4.1.3	Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици	Проширување на атмосферската канализација во градот Дебар	Изградба на атмосферската канализација	12 месеци	7.800.000	Општина Дебар, МЖСПП
4.1.3	Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици	Изградба на секундарна канализација	Изградба на секундарна канализација за селата Ложани, Ливада и Корошишта	12 месеци	34.177.026	Општина Струга, Европска инвестициона банка
4.1.3	Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици	Водоснабдување и одведување на отпадни води	Изградба на фекална канализација со пречистителни станици во селата Суводол, Брест и Девич	12 месеци	30.750.000	Општина Македонски Брод, Европска инвестициона банка, Министерство за транспорт и врски
4.1.3	Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици	Изградба на фекална канализација	Изградба на фекална канализација во селата Лисичани, Пласница, Преглово и дел од Долна Пласница	12 месеци	30.750.000	Општина Пласница, Министерство за животна средина и просторно планирање
4.1.3	Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици	Изградба на пречистителна станица во Центар Жупа	1.Подготовка на апликација за средства за изградба 2.Подготовка на тендерска документација за изградба	12 месеци	1.800.000	Општина Центар Жупа, ЦРЈЗПР, МЖСПП, Светска Банка, МФ
4.1.3	Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици	Изградба на пречистителна станица и канализација во Трпејца	1.Тендерска постапка 2.Изградба на ПСОВ и канализација во Трпејца – прва фаза	12 месеци	34.850.000	Општина Охрид, ЦРЈЗПР, МЖСПП, МТВ, УНДП, Светска Банка, МФ
4.1.3	Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици	Изградба на колектори од Градиште до Св.Наум	1.Подготовка и ревизија на основни проекти 2.Подготовка на апликација за	12 месеци	1.200.000	Општина Охрид, ЦРЈЗПР, МЖСПП, ЈИЦА, Светска Банка,

			средства за изградба			МФ
4.1.3	Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици	Изградба на канализациона мрежа во општина Струга	Изградба на канализациона мрежа	8 месеци	18.172.696	Општина Струга, Светска банка, Минист. за финанси
Приоритет 4.2 Унапредување на заштитата на биодиверзитетот, воздухот, водата и почвата						
Р.бр	Мерка	Проекти	Активности	Траење	Износ	Партнери
4.2.1	Заштита на биодиверзитетот	Заштита на специфични видови на растенија во прекуграничната област	Реконструкција и санација на старата училишна зграда Интернат во село Белчишта со пренамена во еко музеј, музеј за Белчишко благо	12 месеци	7.380.000	Општина Дебрца, ЕУ ИПА ЦБЦ МК-ГР
4.2.1	Заштита на биодиверзитетот	Кординација и соработка меѓу еколошките граѓански организации од ЈЗПР	1.Организирање координативни средби 2.Воспоставување соработка	12 месеци	614.040	Центар за развој и поддршка на заедницата Дебар, ГЕФ
4.2.2	Квалитет на воздух	Изведба на енергетски ефикасни објекти во ЈЗПР	1.Поставување изолација и плочки на подови, малтерисување на ѕидови и тавани, и замена на столарија во објект на заедницата во с.Волино - Дебрца 2.Поставување термофасада во јавен објект во Кичево	8 месеци	6.585.803	ЕЛС, ЦРЈЗПР, МЛС, БРР

Р.бр	Среднорочна цел	Износ во МКД	Износ во Евра
1	Модерна регионална економија базирана врз висока технологија и знаење	101.570.449	1.651.552
2	Образование прилагодено на потребите на економскиот развој, социјалната и здравствената заштита, населението во регионот и создавање услови за запирање на миграцијата	31.826.773	517.508
3	Одржлив развој на селективните видови туризам поврзани со природното и културното наследство	11.335.050	184.310
4	Зачувување на квалитетот на животната средина	261.983.794	4.259.899
	ВКУПНО	406.716.066	6.613.269